Perustuslakivaliokunta

Perjantai 24.11.2023 klo 8.00—11.21

Läsnä
puheenjohtaja Heikki Vestman kok
varapuheenjohtaja Vilhelm Junnila ps (1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12) (5, 6 osittain)
jäsen Fatim Diarra vihr (1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12) (5 osittain)
jäsen Maria Guzenina sd (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12) (3 osittain)
jäsen Petri Honkonen kesk (1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12) (4 osittain)
jäsen Hannu Hoskonen kesk (4) (3, 5, 6, 7 osittain)
jäsen Teemu Keskisarja ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12) (7 osittain)
jäsen Anna Kontula vas (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12) (3 osittain)
jäsen Johannes Koskinen sd (4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12) (3, 5 osittain)
jäsen Jarmo Lindberg kok
jäsen Mira Nieminen ps (1, 2, 3, 4, 5, 6) (7 osittain)
jäsen Johanna Ojala-Niemelä sd (1, 2, 3, 4) (5 osittain)
jäsen Karoliina Partanen kok (1, 2, 3, 4, 6, 7) (5, 8 osittain)
jäsen Onni Rostila ps (4) (3, 5 osittain)
jäsen Ville Skinnari sd (1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12) (4 osittain)
varajäsen Jani Mäkelä ps (5, 6) (4, 7 osittain)
varajäsen Ville Valkonen kok (1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12) (5 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Johannes Heikkonen
valiokuntaneuvos Mikael Koillinen
valiokuntaneuvos Liisa Vanhala

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 11 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yleisestä asumistuesta annetun lain muuttamisesta
Hallituksen esitys HE 74/2023 vp

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Valiokunta hyväksyi täydennetyn lausuntoluonnoksen muutettuna.

Valmis
5.2

Päätettiin muuttaa kappale 4 kuulumaan seuraavasti: "Asumisen tukemisen tarvetta ei ole lueteltu perustuslain 19 §:n 2 momentissa sosiaalisena riskitilanteena. Perustuslakivaliokunta on kuitenkin katsonut, että asumistuella on yhteys ja asumistuki on merkityksellinen myös perustuslain 19 §:n 2 momentin tarkoittaman perustoimeentulon turvan ja 19 §:n 1 momentin mukaisen välttämättömän toimeentulon ja huolenpidon kannalta (PeVL 59/2016 vp, s. 2, PeVL 17/2014 vp, s. 2/I, PeVL 10/2011 vp). Tavallisen lain tasolla säädetyt asumistuen saamisen edellytykset on sidottu tuloihin eikä nimenomaisesti perustuslain 19 §:n 2 momentin mukaisiin sosiaalisiin riskitilanteisiin."

Päätettiin lisätä kappaleen 9 loppuun uusi virke seuraavasti: "Sosiaali- ja terveysministeriön julkaiseman vuoden 2024 sosiaaliturvamuutosten yhteisvaikutusten arviointia koskevan muistion (s. 25) mukaan opiskelijat kuuluvat asumistuen heikennysten vuoksi etuudensaajaryhmien välisessä tarkastelussa suhteellisesti eniten tukea menettävien joukkoon."

Päätettiin muuttaa kappale 13 kuulumaan seuraavasti: "Perustuslain 19 §:n 2 momentissa tarkoitettu perustoimeentulon turva on voimassa olevasta sosiaalilainsäädännöstä sinänsä riippumaton eikä siten kiinnity suoraan tiettyihin olemassa oleviin etuusjärjestelyihin (HE 309/1993 vp, s. 70/II, PeVM 25/1994 vp, s. 10/II). Vaikka nyt ehdotettuja muutoksia voidaan pitää merkittävinä, eivät ne perustuslakivaliokunnan mielestä muodostu edellä kuvatulla tavoin olennaiseksi puuttumiseksi perustoimeentulon turvaan. Ne eivät myöskään muodostu perustuslain 19 §:n 4 momentin kannalta ongelmallisiksi säätämisjärjestyksen osalta. Ne eivät myöskään tee tyhjäksi perus- ja ihmisoikeusvelvoitteiden ydinsisältöä."

Päätettiin siirtää kappale 14 osion "Asumistuen muutokset" viimeiseksi kappaleeksi.

Valiokunta totesi erillisen ratkaisevan käsittelyn päättyneeksi.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräiden kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottujen etuuksien ja rahamäärien indeksitarkistuksista vuosina 2024–2027 ja siihen liittyviksi laeiksi sekä lapsilisälain 7 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 75/2023 vp

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta aloitti valmistavan keskustelun.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tasavallan presidentin palkkiosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 28/2023 vp

Asiantuntijalausunto HE 28/2023 vp PeV 24.11.2023 lainsäädäntöneuvos Päivi Pietarinen, valtioneuvoston kanslia Asiantuntijalausunto A 5
Asiantuntijalausunnon liite HE 28/2023 vp PeV 24.11.2023 lainsäädäntöneuvos Päivi Pietarinen, valtioneuvoston kanslia Asiantuntijalausunto B 5
Asiantuntijalausunto HE 28/2023 vp PeV 24.11.2023 oikeudellinen neuvonantaja Päivi Pietarinen, Tasavallan presidentin kanslia Asiantuntijalausunto C 5

Asiantuntijalausunto HE 28/2023 vp PeV 24.11.2023 professori Mikael Hidén Asiantuntijalausunto D 5

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- lainsäädäntöneuvos Päivi Pietarinen, valtioneuvoston kanslia, liite
- oikeudellinen neuvonantaja Päivi Pietarinen, Tasavallan presidentin kanslia, liite
- professori Mikael Hidén, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräiden kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottujen etuuksien ja rahamäärien indeksitarkistuksista vuosina 2024–2027 ja siihen liittyviksi laeiksi sekä lapsilisälain 7 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 75/2023 vp

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun loppuun.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 73/2023 vp

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tuomioistuimien turvatarkastuksista annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 63/2023 vp

Pöytäkirjan liite HE63_23_LaV_pyynto_PeV.pdf A 8

Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava lakivaliokunnalle.

Merkittiin saapuneeksi lakivaliokunnan lausuntopyyntö.

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman. Kutsutaan kuultaviksi: lakivaliokunnan edustaja, oikeusministeriön edustaja, professori Susanna Lindroos-Hovinheimo, dosentti, tenure track -professori Anu Mutanen ja professori Olli Mäenpää.

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

9. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tekoälyn harmonisoiduksi sääntelyksi (Artificial Intelligence Act)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 28/2021 vp

Valiokunnan lausunto PeVL 37/2021 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 4/2023 vp
Asiantuntijalausunto U 28/2021 vp PeV 24.11.2023 työ- ja elinkeinoministeriö Asiantuntijalausunto A 9

Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan tiedoksi.

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- työ- ja elinkeinoministeriö, liite

Valiokunta merkitsi asian tiedoksi.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

10. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi varojen takaisinhankinnasta ja menetetyksi tuomitsemisesta (COM(2022) 245 final)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 73/2022 vp

Valiokunnan lausunto PeVL 78/2022 vp
Valtioneuvoston U-jatkokirjelmä UJ 38/2023 vp
Liiteasiakirja Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi va

Perustuslakivaliokuntaan on saapunut tiedoksi jatkokirjelmä UJ 38/2023 vp - U 73/2022 vp.

Valiokunta merkitsi asian tiedoksi.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

11. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

12. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on tiistaina 28.11.2023 klo 9.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Mikael Koillinen